

Aethina tumida - Kleine Bijenkastkever

PPO Bijen

2007

De Kleine Bijenkastkever, *Aethina tumida* (Murray), is een kever die afkomstig is uit Afrika, ten zuiden van de Sahara. In zijn natuurlijke omgeving wordt hij normaal gesproken niet gezien als een plaag. Meestal gaan daar alleen bijenvolken die verzwakt of ziek zijn dood door de Kleine Bijenkastkever. De kever wordt de Kleine Bijenkastkever genoemd om hem te onderscheiden van de grote Bijenkastkever, die ook in bijenkasten in Afrika voorkomt.

Morfologie

Volwassen kevers variëren enigszins in grootte maar zijn ongeveer een derde van een bijenwerkster. Ze zijn 5 tot 7 mm lang en 3 tot 4,5 mm breed. De kevers hebben een ovale vorm en zijn bij de geboorte roodbruin van kleur. Zodra de kevers volwassen zijn verandert deze roodbruine kleur in donkerbruin tot zwart. De antennes hebben duidelijke knotsen aan de uiteinden. De dekschilden zijn fijn behaard en verkort waardoor enkele segmenten van het abdomen zichtbaar zijn. De volwassen kevers leven voornamelijk in bijenkasten en hebben een voorkeur voor bijeneitjes.

De larven van de Kleine Bijenkastkever hebben een karakteristieke rij stekels op de rug. Vlakbij de kop hebben de larven drie paar kleine voorpoten, hierdoor zijn de larven van de Kleine Bijenkastkever makkelijk te onderscheiden van wasmotlarven. De larven laten, in tegenstelling tot de larven van de wasmot, geen spinsel achter maar een slijmspoor.

Biologie

De vrouwelijke Kleine Bijenkastkever legt haar eitjes in pakketjes. Deze pakketjes worden vaak in spleten van de bijenkast of op stuifmeel in de raten gelegd. De vrouwelijke kevers kunnen hun eitjes echter ook in broedcellen leggen. In de meeste gevallen worden er meer dan 10 eitjes gelegd. De eitjes zijn 1,2 mm lang (ongeveer tweederde van een bijenei) en wit van kleur. Na 2 tot 6 dagen komen de eitjes uit. De larven, die voornamelijk bijenbroed (zowel eitjes als larven) en stuifmeel eten, groeien in de bijenkast tot ze een lengte van 10 tot 11 mm hebben bereikt. Het duurt 10 tot 14 dagen voordat de larven geheel volgroeid zijn. Volgroeide larven worden door het licht van buiten aangetrokken en verlaten de bijenkast om grond te zoeken waarin ze kunnen verpoppen. De larven graven zich in de grond vlakbij de bijenkast in, waarbij ze een voorkeur hebben voor vochtige zandgrond. Gemiddeld komen de poppen na 3 tot 4 weken uit. Als de kevers uitkomen, kunnen ze meteen vliegen. Men gaat ervan uit dat de kevers tot wel 16 kilometer kunnen vliegen. Nadat de kevers zijn uitgekomen, gaan ze op zoek naar een partner om te paren. Na ongeveer een week gaan ze op zoek naar een nieuw bijenvolk waar ze hun eieren kunnen leggen. Bij het zoeken naar een nieuw bijenvolk worden de kevers aangetrokken door de geur van bijen, honing en stuifmeel.

Ziektebeeld

Zowel de Kleine Bijenkastkevers als de larven kunnen goed met het blote oog worden waargenomen. Zodra de kast wordt geopend zullen de kevers snel wegrennen om een schuilplaats te zoeken. De larven eten, op zoek naar voedsel, dwars door alle raten heen waarbij ze het broednest vernielen. De schade aan het broednest zal afhangen van het aantal larven dat zich in de bijenkast bevindt. Bij grote aantallen zal een bijenvolk snel te gronde gaan. In die gevallen kunnen er tienduizenden larven in een bijenkast aanwezig zijn. Behalve het vernielen van het broednest, wordt ook de honingvoorraad verpest. De larven ontlasten zich in de honing wanneer zij hier doorheen kruipen. Hierdoor gaat de honing gisten en uit de raten lopen, waardoor de hele kast onder de gistende honing komt te zitten. Door de gistende honing krijgen de raten een vieze geur die lijkt op rottende sinaasappelen. Ook opgeslagen honingraten kunnen verpest worden. Als de raten naast honing ook nog stuifmeel en pollen bevatten, zijn ze erg aantrekkelijk voor de Kleine Bijenkastkever.